

۱۲ تیر سالروز سقوط ایرباس ۳۰۰ ایران ایر

توسط ناو وینسنس آمریکا

در دوازدهم تیرماه ۱۳۶۷ شمسی برابر با سوم ژوئیه ۱۹۸۸ میلادی، هواپیمای مسافری ایرباس ایران که از بندرعباس عازم دویی بود، بر فراز آب های خلیج فارس و در نزدیکی جزیره "هنگام" مورد هجوم یگان های دریایی متجاوز آمریکایی مستقر در آب های خلیج فارس قرار گرفت و سقوط کرد. این هواپیما که با موشک ناو جنگی وینسنس مورد حمله عمدی نیروهای تجاوزگر و جنایت پیشه شیطان بزرگ قرار گرفت، حامل ۲۹۰ مسافر و خدمه بود که تمامی آنها اعم از مرد و زن و کودک و نوجوان و کهنسال با وقوع این جنایت فجیع به شهادت رسیدند . در میان سرنشینان هواپیما، ۶۶ کودک زیر ۱۳ سال، ۵۳ زن و ۴۶ تن تبعه کشورهای خارجی نیز بودند که کشته شدند. ساقط کردن هواپیمای مسافری ایران از سوی جنایتکاران آمریکایی، در حقیقت یکی دیگر از مراحل رویارویی استکبار جهانی با جمهوری اسلامی ایران برای تقویت متجاوزان عراقی در جبهه های جنگ و به زانو در آوردن مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران بود .

پس از سقوط این هواپیما، مقامات آمریکایی برای توجیه این جنایت نابخشودنی، دلایل ضد و نقیضی عنوان کردند و کوشیدند این اقدام خصمانه را یک اشتباه قلمداد کنند. اما با توجه به مجهز بودن کشتی جنگی وینسنس به پیشرفته ترین سیستم های راداری و رایانه ای و هم چنین مشخص

بودن نوع هواپیمای درحال پرواز، مسلم شد که احتمال اشتباه وجود نداشته و این اقدام، کاملاً خصمانه بوده است. با این حال مقام های آمریکایی پس از چندی، در توهینی آشکار به ملت ایران، مدال شجاعت بر گردن ناخدای این ناو انداختند و بدین سان حمایت رسمی خود را از این جنایت اعلام نمودند. به هر تقدیر، این جنایت نیز در کنار جنایات بی شمار دولت آمریکا، در پرونده سیاه استکبار جهانی ثبت شد و لکه ننگ دیگری بر تارک آن جنایت پیشگان نقش بست.

شرح حادثه :

یک سال پس از تجاوز رژیم عراق علیه ایران در سال ۱۳۶۰ حمله به کشتی های تجاری در خلیج فارس شروع شد و با اعلام مین گذاری سواحل بندر امام خمینی (ره) و حمله به دو کشتی تجاری در تاریخ ۳۱ دی ماه ۱۳۶۰ امنیت خلیج فارس به وسیله عراق مختل شد و پس از آن که فرانسه هواپیماهای "سوپر اتاندارد" و موشک های "اگزوسه" را به عراق تحویل داد، ابعاد این حملات افزایش یافت. در برابر این حملات که عراق به صراحت مسئولیت آن را برعهده می گرفت، شورای امنیت عکس العمل مناسبی نشان نداد ولی در قبال انتساب به دور از واقعیت چند حمله به ایران و شکایت شورای همکاری خلیج فارس، شورای امنیت در ۱۱ خرداد ۱۳۶۳ مطابق با اول ژوئن ۱۹۸۴ میلادی مبادرت به صدور قطعنامه ۵۳۳ کرد و در آن خواستار توقف این حملات شد. از آغاز جنگ تا ۱۰ ژوئیه ۱۹۸۴ میلادی، ۱۱۳ کشتی در خلیج فارس مورد حمله موشکی قرار گرفت. جمهوری اسلامی ایران در ژانویه ۱۹۸۵ میلادی به دبیر کل وقت سازمان ملل اعلام کرد که از هر گونه اقدامی برای تامین آزادی و امنیت کشتیرانی در خلیج فارس حمایت و استقبال خواهد کرد، اما حملات به کشتی ها ادامه یافت. تا تیرماه ۱۳۶۶ حدود ۸/۵ میلیون تن کالا از محموله های کشتی ها در خلیج فارس به زیر آب رفت. ۴۱ کشتی کاملاً نابود شدند و به ۳۴ تن محموله کالا آسیب وارد شد و بیش از ۳۰۰ تن از ملوانان کشورهای گوناگون به قتل رسیدند و به همین تعداد نیز مجروح شدند.

بدین ترتیب عراق در هدف خود مبنی بر بین المللی کردن جنگ خلیج فارس تا اندازه زیادی موفق شد و قدرت های غربی و در راس آنها آمریکا حضور گسترده و تهدیدآمیزی در خلیج فارس یافتند و سرانجام کشتی های نفت کش کویتی با پرچم آمریکا در خلیج فارس حرکت کردند و اسکورت نظامی نفتکش ها و کشتی های تجاری مورد نظر آمریکا در خلیج فارس آغاز شد. در ۳۱ سپتامبر کشتی ایرانی مورد حمله نیروهای نظامی آمریکا قرار گرفت. همچنین حملات نظامی آمریکا به سکوهای نفتی ایران دخالت آشکار آن دولت در منطقه به نفع عراق و علیه جمهوری اسلامی ایران را به وضوح نشان داد.

یکی از نتایج شوم تشنج آفرینی وسیع رژیم عراق و دامن زدن ایالات متحده به ناامنی در خلیج فارس حمله به هواپیما مسافربری جمهوری اسلامی ایران بود. در مورخه ۱۲ تیر ۱۳۶۷ مطابق با ۳ ژوئیه ۱۹۸۸ میلادی هواپیمای مسافربری که بر فراز آب های سرزمین ایران و در آب های حوالی جزیره "هنگام" حرکت می کرد به وسیله دو موشک از ناو آمریکایی وینسنس که خود به آب های سرزمینی ایران تجاوز کرده و در آن مستقر بود مورد اصابت قرار گرفت. همه مسافران و خدمه هواپیما با وضع اسفناکی به شهادت رسیدند. متعاقب این تجاوز آشکار، جمهوری اسلامی ایران در روز ۱۴ تیر ۱۳۶۷ طی نامه ای به رئیس شورای امنیت خواستار تشکیل جلسه فوری شورا برای رسیدگی به موضوع شد.

۲۵ تیر ۱۳۶۷ مطابق با ۱۶ ژوئیه ۱۹۸۸ میلادی، شورا تشکیل جلسه داد. از سوی جمهوری اسلامی ایران دکتر ولایتی وزیر امور خارجه وقت ایران و از جانب آمریکا "جرج بوش" معاون وقت رئیس جمهوری در جلسه حضور داشتند. وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران در فرازی از سخنان خود عنوان کرد: "حضور نظامی آمریکا در خلیج فارس تنها منادی مرگ و بی قانونی و شرارت بوده و جز ناامنی چیزی به ارمغان نیاورده است. عمل جنایتکارانه آمریکا در حمله به هواپیمای کشوری به هیچ وجه در قالب دفاع مشروع قابل توجیه نیست."

قطعه نامه ۶۱۶ شورای امنیت (۱۹۸۸)

شورای امنیت پس از استماع سخنان دکتر ولایتی و جرج بوش در جلسه شماره ۳۸۳۱ خود در تاریخ

۳۰ ژوئیه ۱۹۸۸ طرح قطعنامه ای پیشنهادی را تصویب کرد. متن قطعنامه به شرح زیر است :

"شورای امنیت، با بررسی نامه مورخه ۵ ژوئیه ۱۹۸۸ جانشین نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران

خطاب به رئیس شورای امنیت و با استماع بیانات نماینده جمهوری اسلامی ایران، (وزیر امور

خارجه وقت علی اکبر ولایتی) و سخنان نماینده ایالات متحده آمریکا (معاون رئیس جمهوری

جرج بوش)، با ابراز تأسف عمیق از این که یک هواپیمای غیرنظامی "ایران ایر" در پرواز برنامه

ریزی شده بین المللی ۶۵۵، در پرواز بر فراز تنگه هرمز به وسیله موشک شلیک شده از ناو جنگی

ایالات متحده آمریکا (وینسنس) منهدم گردیده است بر ضرورت تبیین حقایق سانحه توسط

بازرسی بی طرفانه در منطقه خلیج [فارس] تاکید داشته و اظهارات خود را به شرح زیر اعلام نمود :

۱- تأسف عمیق خود را از ساقط ساختن هواپیمای غیرنظامی ایران به وسیله موشکی که از یک

ناو جنگی آمریکا شلیک شده و تسلیت عمیق خود را به خاطر از دست رفتن غم انگیز جان انسان

های بی گناه ابراز می دارد .

۲- همدردی صمیمانه خود را به خانواده های قربانیان سانحه غم انگیز و دولت ها و کشورهای

آنان اعلام می دارد .

۳- از تصمیم سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری در پاسخ به درخواست جمهوری اسلامی ایران

مبنی بر ایجاد گروه تحقیق برای بررسی تمام حقایق موجود همچنین از اعلام ایالات متحده آمریکا

و جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تصمیم شان برای همکاری با بررسی سازمان هواپیمایی کشوری

استقبال می کند .

۴- از تمامی اعضای کنوانسیون ۱۹۴۴ شیکاگو، درخواست می کند که در همه شرایط، مقررات و

رویه های سلامت هوانوردی کشوری به ویژه ضوابط آن کنوانسیون به منظور جلوگیری از چنین

پیش آمدهایی را دقیقاً مراعات نمایند .

۵- لزوم اجرای فوری و کامل قطعنامه (۱۹۸۷) ۵۹۸، شورا را به عنوان تنها مبنای حل جامع،

عادلانه، شرافتمندانه و پایدار، منازعه میان ایران و عراق ابراز و پشتیبانی خود را از دبیر کل برای اجرای این قطعنامه اعلام و خود را ملتزم به همکاری با دبیر کل برای تسریع در اجرای طرح اجرایی او می نماید."

جمهوری اسلامی ایران علاوه بر شورای امنیت و شورای ایکائو، شکایت خود را در دیوان بین المللی دادگستری لاهه نیز مطرح کرد. عنصر تخصصی سازمان ملل متحد یعنی ایکائو (سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی) نیز از مسائل سیاسی به دور نمانده و به جای بررسی فنی و ارائه طریق به شورای امنیت به ابراز تاسف و تسلیت به بازماندگان سانحه پرداخت.

پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

مقاله: ۱۲ تیر سالروز سقوط ایرباس ۳۰۰ ایران ایر توسط ناو وینسنس آمریکا

منبع: سایت ساجد